

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

**A SOMOGY MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS
MUNKATERVE
2016**

Takáts Gyula
Megyei és Városi Könyvtár
Kaposvár

TAKÁTS GYULA
T**Y**
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

**MUNKATERV A TAKÁTS GYULA MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR**

**KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN
VÉGZETT MUNKÁJÁHOZ**

2016.

**AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: 7400 KAPOSVÁR, CSOKONAI U. 4.
AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: DR. HORVÁTH KATALIN**

Tartalom¹

1. Helyzetkép	4
1.1. Somogy megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban.....	4
1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve	7
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	8
2.1. Állománymenedzsment.....	9
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés.....	9
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása.....	10
2.2. Dokumentumszolgáltatás.....	11
2.3. Információs szolgáltatás	11
2.4. Közösségi szolgáltatások.....	12
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára	13
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés.....	14
2.7. Eszközbeszerzés.....	14
2.8. A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás.....	15
3. Szolgáltató könyvtár	16
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása.....	16
5. Kommunikáció dokumentálása	17

---

¹ A tartalomjegyzék a dokumentum szöveges részének véglegesítése után frissítendő!

1. Helyzetkép

1.1. Somogy megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Somogy településhálózatára a törpe- és az aprófalvak túlsúlya jellemző. A megyében összesen 246 település található, köztük 16 város és 230 község. A 16 város közül hét 5.000 lélekszám alatti. 2016-tól KSZR szolgáltatást rendel meg a városok közül elsőként Balatonföldvár önkormányzata. Vele és a szintén csatlakozó Berzencével együtt KSZR teljes körű szolgáltatást végzünk a 1997. évi CXL. törvény, a 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet, valamint a minisztériumi Ajánlás alapján – a központi költségvetés kistelepülési könyvtári támogatás terhére – 219 települése, ez az 5.000 lakos alatti települések 92,4%-a (a községek 94,7%-a). Kaposvárral együtt 15 város és 11 község nyilvános könyvtárat tart fent, egy önkormányzat továbbra sem működtet könyvtárat.

Egy ellátási körzetben közvetlen szolgáltatást nyújt a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár. A minőségi ellátás érdekében a következő városokkal kötöttünk szolgáltatás-megosztási szerződést: Balatonboglár, Barcs, Csurgó, Kadarkút, Lengyeltóti, Marcali, Tab.

Átfogó célunk, hogy a megye területén lehetővé tegyük mindenki számára – bárhol lakik – a hozzáférést intézményünk közvetlen vagy közvetett szolgáltatásai által minden olyan információhoz, szellemi alkotáshoz, amely tudást, szellemi élményt eredményez, és a munkában, a közéletben, az élethosszig tartótanulásban és a mindennapi élet színterein hasznos segítséget biztosít.

Dokumentumszolgáltatásunk célja, hogy a legkisebb településen is hozzájuthassanak a használók a legfrissebb dokumentumokhoz. A dokumentumok rendelését a területi módszertanos könyvtárosok indítják igényfelmérés után, melyek központilag a megyei könyvtárba érkezve kerülnek állományba és feldolgozásra. A dokumentumok beszerzését közbeszerzési eljárás keretében bonyolítjuk. Az egyes ellátási körzetben felhasználható keretösszegeket előre meghatározzuk, felhasználásukról naprakész nyilvántartást vezetünk.

Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a kistelepüléseken korszerű, jól használható gyűjtemények legyenek, melyekről elektronikusan is információ nyerhető. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk a településen lévő saját állomány átválogatására, selejtezésére, feltárására a Huntéka integrált rendszerben. 2016-ban valamennyi ellátási körzetben, több településen végzünk állományrendezést, selejtezést, állományellenőrzést. Napi-, hetilapokat, folyóiratokat rendelünk előzetes igényfelmérés szerint, átlagban 4-6 félétséget szolgáltató helyenként.

Könyvtárunk egységes elektronikus katalógussal biztosítja a KSZR rendszerben résztvevő városi könyvtárak és könyvtári szolgáltató helyek számára az állomány webes felületen való elérését, az abban való keresést. A kurrens gyarapodás mellett az adatbázisba bekerülnek a települések saját állományának rögzítésre kerülő rekordjai is. 2016-ban további 13 könyvtár állományadatait kívánjuk rögzíteni.

A hagyományokhoz híven a kistelepülési könyvtárakat szeretnénk bekapcsolni az olyan országos programsorozatokba, mint az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok.

A digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításának fejlesztéséért indított továbbképzéseinket szeretnénk bővíteni, gyakoriságukat növelni.

A KSZR települések könyvtárosai részére értekezletet, műhelybeszélgetéseket szervezünk. Ezek célja az elvárások megfogalmazása, a gyakran előforduló kérdések rendezése, honlap igények megbeszélése, tájékoztatás a szolgáltatásokról. Októberben ismét meghirdetjük 30 órás alapfokú könyvtárosi tanfolyamunkat a kistelepülési könyvtári szolgáltató helyek szakképzettséggel nem rendelkező könyvtárosainak.

Előzetes igényfelmérést követően 2016-ban is tervezünk informatikai eszközfejlesztést. Arra törekszünk, hogy a minisztériumi ajánlásnak minél jobban megfeleljenek a könyvtári szolgáltató helyek. Az informatikai eszközbeszerzéseket a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása érdekében központosítjuk. Ebben az évben a számítógépek beszerzését közbeszerzési eljárás keretében tervezzük. A könyvtári szolgáltató helyek szolgáltató képességének növelése érdekében multifunkciós másoló-nyomtató beszerzése is indokolt.

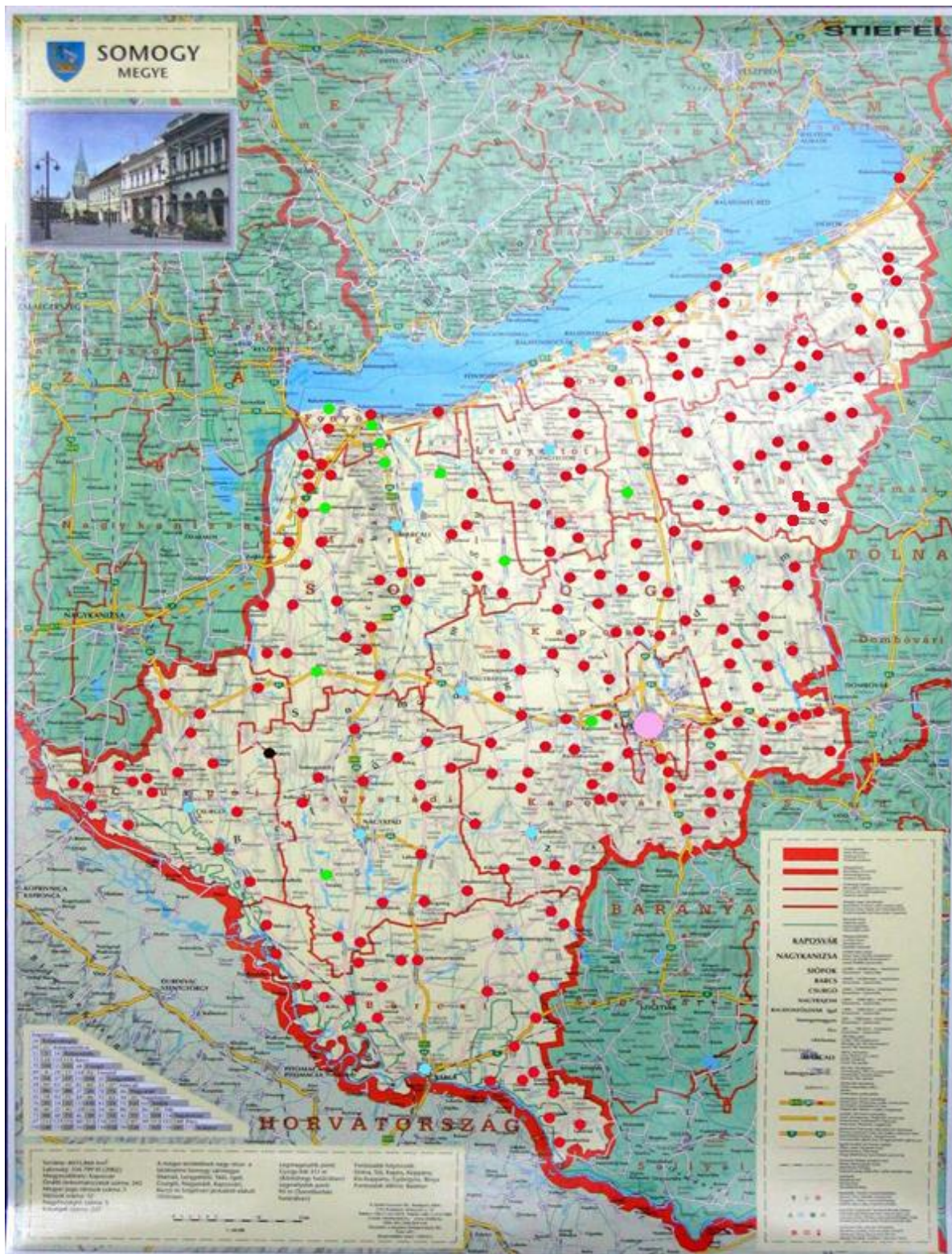
Néhány település könyvtárának berendezését szeretnénk megújítani, illetve kisbútorokkal, kiegészítő berendezési tárgyakkal bővíteni. A bútorok, kisebb eszközök beszerzése a tervezett egyedi igények alapján 3 árajánlat bekérésével, a megyei könyvtár irányításával történik.

A szakmai és ügyviteli nyomtatványok beszerzése is a megyei könyvtár feladata. Az igények felmérését követően, központosítottan történik a beszerzés.

Az elmúlt két évben nagy siker volt és továbbra is igény mutatkozik a közösségi élet szervezését is elősegítő társasjátékok iránt, így 2016-ban is tervezzük ezek beszerzését.

Szolgáltatásunk folyamatos fejlesztése érdekében ismernünk kell a szolgáltatást igénybe vevők véleményét, így a 2016-os év során elégedettségmérő kérdőívet szerkesztünk, azt online elérhetővé tesszük. Az eredményeket igyekszünk mindennapi munkánkban hasznosítani.

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db) 2015	Könyvtárak száma (db) 2016	Lakosságszám összesen 2015
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	110	110	30.609
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	62	62	41.401
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	25	25	31.445
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	20	22	43.407
Összesen		217	219	146.862
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		33	33	35.654
ebből megkötött megállapodások száma		0	0	0

- megyei könyvtár
- városi könyvtárak
- KSZR szolgáltató helyek
- nincs könyvtári ellátás
- önálló községi könyvtárak

1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

Somogy megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2016. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve				
		kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen			22 098 000 Ft	13,51%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	17 024 000 Ft		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	5 074 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen			5 667 000 Ft	3,47%
	Személyi juttatások járulékai	5 667 000 Ft		
Dologi kiadások összesen			135 755 720 Ft	83,02%
Dokumentumszolgáltatás			45 689 000 Ft	27,94%
Dokumentumbeszerzés összesen			45 374 000 Ft	27,75%
	Könyv	34 300 000 Ft		
	Folyóirat, napilap	9 500 000 Ft		
	Nem hagyományos dokumentumok	1 574 000 Ft		
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)	315 000 Ft		
Információs szolgáltatás			700 000 Ft	0,43%
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás	700 000 Ft		
Közösségi szolgáltatás			11 811 000 Ft	7,22%
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás			
	Olvásásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	11 811 000 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés			118 000 Ft	0,07%
	Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	118 000 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége			1 151 240 Ft	0,70%
	Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmolux, olvasójegy stb.	551 240 Ft		
	Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.	600 000 Ft		
Szolgáltatások infokommunikációs költsége			1 590 000 Ft	0,97%
	Nem adatátviteli célú távközlési díjak	315 000 Ft		
	Adatátviteli célú távközlési díjak			
	Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	1 275 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége			2 581 000 Ft	1,58%
	Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)	1 424 000 Ft		
	Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	200 000 Ft		

Postaköltség (egyéb postai küldemény, másológép teljeskörű üzemeltetési szolgáltatás)	957 000 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		39 475 000 Ft	24,14%
Közbeszerzés költsége Egyéb dologi kiadások Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	1 387 000 Ft		
Szerződéses és egyszeri karbantartások	888 000 Ft		
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülről - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól	37 200 000 Ft		
Szolgáltatások marketing eszközei		1 574 000 Ft	0,96%
KSZR arcuattervezés, szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	1 574 000 Ft		
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei		788 000 Ft	0,48%
Fejlesztő játékok, eszközök	788 000 Ft		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		12 599 000 Ft	7,70%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek, könyvtári célbútorok, berendezési tárgyak	12 599 000 Ft		
Szállító jármű vásárlása			
Szoftver- és adatbázisfejlesztés			
Egyéb			
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		17 679 480 Ft	10,81%
Artisjus	400 000 Ft		
ÁFA	13 342 480 Ft		
Rezsi	3 937 000 Ft		
Támogatás összesen		163 520 720 Ft	

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

A 219 kistélepülés számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokat az önkormányzatokkal kötött megállapodásban rögzítettük. A megállapodás szerint a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Gondoskodik a könyvtári dokumentumok beszerzéséről, állományba vételéről.
- Az új dokumentumokat a könyvtári használatra előkészítve, felszerelve (raktári jelzet, vonalkód) negyedévenként kiszállítja a szolgáltató helyre.
- Biztosítja az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásainak igénybe vételi lehetőségét. Ha a helyben lévő gyűjteményben nem található meg a keresett dokumentum, könyvtárközi kölcsönzés útján teljesíti a használók kéréseit.
- Segíti a könyvtári állomány gondozását, a rongált könyvek kivonását. Közreműködik az állományvédelmi rendelet szerinti állományellenőrzések megtervezésében, segít a lebonyolításában.
- Információt nyújt az Interneten elérhető webes katalógusában a szolgáltató hely teljes könyvtári állományáról.
- Biztosítja a megyei könyvtár állományát feltáró adatbázis használatának lehetőségét.
- Biztosítja az országos könyvtári rendszer és az ODR szolgáltatásairól szóló információkat.
- Közreműködik az egyedi információk iránti kérések teljesítésében.
- A Megyei Könyvtár az ellátó szolgálat egységes integrált könyvtári rendszerébe bekapcsolja a település szolgáltató helyét.
- Hozzáférést nyújt az elektronikus katalógusokhoz.

- A megyei gyermek- és felnőtt könyvtári rendezvényekbe bevonja a szolgáltató hely használóit.
- Segíti a helyi programok szervezését.
- Elősegíti az olvasásnépszerűsítő programokhoz való csatlakozást.
- Szakmai segítséget nyújt a szolgáltató helyen dolgozó könyvtári munkatárs munkájához.
- Betanulási, továbbképzési lehetőséget biztosít a szolgáltató hely könyvtári dolgozójának.
- Szakmai tanácsadással segíti a könyvtári szolgáltató hely szolgáltatásainak kialakítását, bővítését.
- Szakmai tanácsadást nyújt a könyvtári szolgáltató hely egységes arculatának kialakításához.
- Szakmai tanácsokkal segíti az Önkormányzatot a könyvtári szolgáltatások korszerűsítését, bővítését érintő pályázatok elkészítésében.
- Ellátja a szolgáltató helyet a szükséges könyvtári nyomtatványokkal.
- A szolgáltató helyen lévő állományt a megyei közös adatbázisban retrospektív módon feldolgozza.
- A könyvtáros személyének változása esetén útmutatást ad a soron kívüli állományellenőrzés elvégzéséhez.

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

	tervezett darabszám	tervezett értéke Ft-ban
Könyvbeszerzés	15.000	34.300.000
Hangoskönyv beszerzés	70	200.000
Folyóirat, heti-, napilap	1.330	9.500.000
Nem hagyományos dokumentum (DVD)	350	1.374.000
Egyéb	0	0
Összesen	16.750	45.374.000

Gyűjteményfejlesztésünk célja sokszínű, választékos dokumentum állomány minden szolgáltató helyen. Ennek érdekében az olvasói igények és a gyűjtőkori szabályzat elveinek figyelembe vétele mellett a rendelkezésre álló beszerzési keretet a lehető leggazdaságosabban tervezzük felhasználni.

A beszerzési keretet hasonló arányban fordítjuk könyvekre, folyóiratokra és egyéb dokumentumtípus vásárlására, mint az elmúlt évben. A könyveket a közbeszerzési eljárás nyertesétől, a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től vásároljuk, akitől a jelenleg érvényben lévő szerződés szerint a magyar és idegen nyelvű könyvekre 38%-os általános árkedvezményt kapunk. A könyveket könyvtári szereléssel (jelzet, könyvsarok, könyvkártya) vásároljuk, csökkentve ezzel a használókhoz jutási időt.

Hangoskönyveket a 2015-ös évhez hasonlóan a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től, valamint a Libri Internetes Könyváruháztól vásároljuk, mindkét szolgáltató 10% kedvezményt biztosít számunkra. DVD-filmeket a Mónos-Film Bt-től szerzünk be kölcsönzési jogdíjjal.

Az éves dokumentumbeszerzési keretösszeget ellátási körzetekre osztva meghatározzuk, a kiadásokról naprakész nyilvántartást vezetünk.

Előzetes igényfelmérés alapján a különböző használói rétegek számára folyóiratokat rendelünk, nagyrészt a Kellő terjesztésében, akitől 10% kedvezményt kapunk egyéves előfizetésünkre. A szolgáltató helyek nyitva tartásának gyakoriságára tekintettel napilapokat csak a minden nap nyitva tartó könyvtárakba rendelünk (összesen 20 szolgáltató hely), többségében inkább heti- és havilapokat fizetünk elő. Egy-egy településre átlagosan 3-8 féle folyóiratot tudunk előfizetni.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Település	Lakónépsége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül)	A településen helyben lévő dokumentumok számának növekedése (csereletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok számának növekedése (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %)	A szolgáltató hely dokumentumállományának növekedése az elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Selejtezendő dokumentumok tervezett százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfelelése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Raktári jelzetek megfelelése tervezett (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás arányának tervezett növekedése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen	146862	871789	32850	48	2	48	51	8	3	63	64	33	3
1-500 lakosú településen	30609	244584	15150	58	2	59	2	6	4	62	64	29	6
501 - 1000 lakosú településen	41401	244653	9300	50	3	46	5	8	6	66	67	20	5
1001 - 1500 lakosú településen	31445	139165	4000	50	1	43	0	10	4	67	68	32	3
1501 - 5000 lakosú településen	43407	243387	4400	38	1	45	1	11	2	60	62	53	0

Célunk, hogy a szolgáltató helyeken található állomány – saját és a csereállomány – biztosítsa a használók érdeklődésének és igényeinek megfelelő kínálatot. Ezt a célt szolgálja a megfelelő gyarapítás, apasztás, csereállomány forgatása, a naprakész nyilvántartás, az állomány elektronikus katalógusban való feltárása, mindenki által történő elérése.

Az állomány gyarapítása, nyilvántartása központilag a megyei könyvtárban történik. A feladatban résztvevő központok a kistépülési igényfelmérés után indítják a rendeléseket a Kellónál, a szállítmányok a megyei könyvtárba érkeznek, ahol az állománybavételi, feltárási folyamatok után raktári jelzettel, vonalkóddal felszerelve kerülnek a települési könyvtárakba. A megvásárolt újdonságokat a megyei ellátórendszer Huntéka integrált rendszerben tartjuk nyilván (<http://193.224.56.5/ellato/>), amelyben naprakészen lehet keresni a dokumentum lelőhelyére is.

Tovább folytatjuk 2016-ban is a kistépülési szolgáltató helyek állományának megtisztítását az elavult, megrongálódott dokumentumoktól. A következő településeken tervezünk ebben az évben állományapasztást: Alsóbogát, Andocs, Balatonszentgyörgy, Baté, Bélavár, Beleg, Böhönye, Buzsák, Csombárd, Fonó, Gálosfa, Görgeteg, Gyugy, Háromfa, Homokszentgyörgy, Kapoly, Kaposfő, Karád, Kercseliget, Kisbajom, Kisberény, Kutas, Nemesvid, Öreglak, Ötvöskönyi, Pogányszentpéter, Porrog, Porrogszentkirály, Somogyicscsó, Szabás, Szentbalázs, Szólád, Teleki, Visnye, Zselickisfalud.

Állományellenőrzést tervezünk Ádánd, Alsóbogát, Andocs, Baté, Bélavár, Beleg, Buzsák, Csombárd, Fonó, Gálosfa, Görgeteg, Gyugy, Hetes, Homokszentgyörgy, Iharosberény, Kánya, Kapoly, Kaposfő, Kercseliget, Kereki, Kisbajom, Kisberény, Kőröshegy, Kutas, Nemesvid, Órtilos, Porrogszentkirály, Somogyicsó, Szabás, Szentbalázs, Visnye, Zselickisfalud szolgáltató helyeken.

Könyvtárunk egységes elektronikus katalógussal biztosítja a KSZR rendszerben résztvevő városi könyvtárak és könyvtári szolgáltató helyek számára az állomány webes felületen való elérését, az abban való keresést. Az adatbázisba gyarapításkor azonnal bekerülő kurrens állomány mellett folyamatosan kerülnek a rendszerbe a települési könyvtárak állományai is. 2016-ban 13 könyvtár: Bélavár, Görgeteg, Hetes, Iharosberény, Kereki, Kőröshegy, Magyaratád, Nagykorpád, Órtilos, Somogyicsó, Somogyfajs, Szenna, Vörs rekordja kerül be a közös katalógusba.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

Dokumentumszolgáltatásunk célja, hogy a legkisebb településen is hozzájuthassanak a használók a legfrissebb dokumentumokhoz és információkhoz.

Az egyedi igényeket dokumentumküldéssel biztosítjuk. A KSZR tagkönyvtárak egyedi kéréseit első sorban a KSZR csereállományából teljesítjük. A települési könyvtárosok a közös OPAC-ból tájékozódva látják, milyen dokumentumok vannak a rendszerben. Ha ott nincs meg a kért dokumentum, könyvtárközi kölcsönzéssel juthatnak hozzá.

A tavalyi évben nem növekedett olyan mértékben a könyvtárközi kölcsönzést használók száma, mint szeretettük volna. Ezért 2016-ban a könyvtárközi szolgáltatás további népszerűsítésére van szükség. Ismét tájékoztató napot szervezünk, ahol újra bemutatjuk az ODR szolgáltatásait, illetve a helyszíni látogatások alkalmával minden esetben felhívjuk a szolgáltatásra a figyelmet. A lehetőséget tovább kell népszerűsíteni, és ennek érdekében szórólapokat helyezünk el a szolgáltató helyeken és plakátokon is hirdetni fogjuk a szolgáltatást. A könyvtárosoknak bemutatásra kerül az országos lelőhely adatbázis, a MOKKA katalógusa, hogy ők is tovább népszerűsítsék a lehetőséget. Ki kell használnunk a technika adta lehetőséget, és a könyvtárközi kölcsönzés elektronikus formáját is növelni szeretnénk. Megismertetjük a dokumentumszolgáltatásnak ezt a módját a könyvtárosokkal és a használókkal. Reményeink szerint eredményeket fogunk elérni és növekedni fog a könyvtárközi kölcsönzések száma.

Tervezett könyvtárközi forgalmi adatok a KSZR szolgáltatásban²:

A kistépeléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma:	950
eredetiben	920
elektronikusan	30
fénymásolatban	0

2.3. Információs szolgáltatás

A megyei könyvtár a nyilvános közkönyvtári tevékenységén belül nagy figyelmet fordít az oktatásban, képzésben résztvevők információellátására, könyvtárhasználati ismereteik fejlesztésére.

² Az adat csak a KSZR településekre vonatkozó könyvtárközi kéréseket tartalmazza

Honlapunkon (www.mvkkvar.hu) 24 órán keresztül elérhető a központi könyvtár és az ellátó szolgálat elektronikus katalógusa, amelyben a dokumentumok tárgyszavakkal ellátva (sok esetben analitikusan is feltárva) találhatóak meg, segítve ezzel is a minél hatékonyabb információkeresést.

Honlapunkon a hozzáférhető digitalizált anyagok száma elsősorban helyismereti témájú dokumentumokkal (könyvek, folyóiratok, képeslapok) bővül. Az Arcanum Adatbázis Kft. által digitalizált Somogyi Hírlap 1953-tól 2000-ig hozzáférhető a Hungaricana adatbázisban, a megyei könyvtárban pedig a könyvtár gépein.

Folyamatosan frissítjük honlapunkon (<http://www.mvkkvar.hu/index.php/hu/halozati-munka-szaktanacsadas>) a *Somogy megye könyvtárai* menüpontban található adatbázist, amelyben a legfontosabb információk megtalálhatóak a könyvtárakról. Közzétesszük a szolgáltató helyekre vonatkozó adatokat és információkat. A menüben frissítjük iratminta tárunkat, a könyvtári munka segédanyagait sokszor keresik a könyvtárosok és az önkormányzatok is. Ezen az oldalon elérhetővé tesszük a települési könyvtárak éves statisztikai adatbázisát is. Közzétesszük oldalunkon a könyvtárosok számára meghirdetett tanfolyamokat, illetve a kiskönyvtárakban megvalósult rendezvényeket.

Honlapunkon kiemelt helyet biztosítunk a helyismereti információknak, megtalálható a *Somogy az országos sajtóban* című cikkgyűjteményünk, könyvajánló Somogyról, helyismereti folyóiratjegyzék. A MANDA program keretében tovább folytatjuk a digitalizálást, valamint kérésre irodalomkutatást készítünk, továbbá közadatainkat is elérhetővé tesszük.

Könyvtárunkban hozzáférést biztosítunk a Nemzeti Audiovizuális Archívumhoz (NAVA-pontként), a CompLex CD jogtárhoz, valamint a szintén előfizetéses Arcanum adatbázishoz. Szaktájékoztató kollégáink segítséget nyújtanak ezek használatában, mint ahogy a szabadon hozzáférhető adatbázisokéban is.

Továbbra is kiemelt helyen szerepel az ODR-MOKKA működésének, az országos lelőhely-nyilvántartásnak a megismertetése a kistelepülési könyvtárosokkal. Alapfokú könyvtárosi tanfolyamon, szakmai napokon, tájékoztató anyag segítségével népszerűsítjük ezt a szolgáltatást.

Könyvtárunk megjelenik közösségi oldalakon is, Facebook oldalunk kedvelőinek száma jelenleg 2.039, itt is folyamatosan hirdetjük rendezvényeinket, játékokra hívjuk látogatóinkat. Az Ask.fm közösségi weboldalon az elmúlt évhez hasonlóan idén is várjuk a megválaszolandó kérdéseket.

2.4. Közösségi szolgáltatások

A 2016-ban Somogy megye települési könyvtáraiban 900-1000 rendezvény lebonyolítását tervezzük, ebből körülbelül 200-250 program valósulhat meg a KSZR támogatásból. A programok tervezésében figyelembe vesszük a használók igényeit, kéréseit, igyekszünk maximálisan igazodni a település kulturális igényeihez, csatlakozva a legfontosabb eseményekhez. *Rendezvényes ötletbörze* című ajánló füzetünket rendszeresen frissítjük, folyamatosan keressük azokat az előadókat, akiket felvéve ebbe az ajánlóba, segítjük a szolgáltató helyeket a műsorok kiválasztásában.

A programkínálatban szerepelni fognak író-olvasó találkozók, kiállítások, könyvbemutatók, előadások, könyvtárhasználati foglalkozások, baba-mama klubok, internet-használati tanfolyamok, olvasóklubok. A programok célja idén is a potenciális felhasználók elérése, az olvasás, a kultúra, a könyvtár népszerűsítése, a könyvtárakba való beiratkozási kedv növelése, a digitális írástudás és az információs műveltség fejlesztése lesz.

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió és hazai támogatásból	
	lebonyolított programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	5	200		
Könyvtárbemutató				
Tanítási óra iskolai csoportoknak				
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	7	250		
Játékos tevékenység	13	450		
Tanfolyam, tréning	10	200		
Előadás, konferencia	10	290		
Kiállítás	5	100		
Könyvbemutató	10	360		
Műsoros, szórakoztató rendezvény	120	9200		
Hangverseny				
Filmvetítés	60	900		
Használóképzés	5	150		
Digitális kompetenciafejlesztés	5	100		
Egyéb	0	0		
Összesen	250	12200		
A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósultak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Részrtvevők száma összesen (fő)		
Rendezvények száma	616	18480		
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	10	100		
Összesen	626	18580		

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

A megyei és városi könyvtár nagy hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetű olvasók számára nyújtott speciális szolgáltatásokra. Ezen belül főképpen a nagycsaládosok, a munkanélküliek, időskorúak, romák és a konkrét fogyatékkal élők, leginkább a látássérültek, gyengénlátók, valamint a siketek és nagyothallók igényeit tudjuk kielégíteni. Több településen a testi fogyatékkal élők, mozgásukban korlátozottak és idősek könyvtári kölcsönzését házhozszállítással oldják meg.

Az ellátórendszer hangoskönyv állományát továbbra is gyarapítjuk, ezeket a dokumentumokat nemcsak a látássérültek keresik, hanem mások is egyre szívesebben használják. A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár gyűjteményéből igény szerint biztosítjuk a hangoskönyvek kölcsönzésének lehetőségét a szolgáltató helyek használói számára. A megyei könyvtár állományából közel 500 db CD-n kiadott és több száz hangkazettán rögzített hangoskönyvet igényelhetnek a kistéleplési könyvtárak.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

Ebben az évben is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a kistelepülési szolgáltató helyeken lévő szakképzetlen személyzet képzésére, illetve továbbképzésére:

- Ötnapos, 30 órás alapfokú könyvtárosi tanfolyamot szervezünk 2016 őszén az új könyvtári személyzet számára.
- Két alkalommal szakmai napot tervezünk a megyei könyvtárban: március és november hónapban, melyen neves előadókat hívunk meg aktuális könyvtárszakmai témákban.
- Balatonbogláron kihelyezett szakmai napot tervezünk áprilisban a szakmai ismeretek felfrissítésére, a kistelepülési könyvtár működtetése témájában: ODR, NAVA pont, könyvtári törvények, rendeletek, információkeresési lehetőségek.
- Tabon április végén szakmai napot tartunk a kistelepülési szolgáltatóhelyek könyvtárosainak könyvtári rendezvények, dokumentáció vezetése kiskönyvtárban, könyvtárközi kölcsönzés, ODR szolgáltatások, könyvtári statisztika eredményei témában.
- Barcson szeptemberben tervezünk hasonló témában szakmai napot a környék könyvtári szolgáltató helyein dolgozóknak.
- Májusban Marcali, Balatonszentgyörgy és Böhönye helyszínnel tartunk szakmai továbbképzést a szolgáltató helyek könyvtárosainak: információkeresés az interneten, ODR, KSZR szolgáltató helyek szakmai követelményei címmel.

A kihelyezett szakmai és konzultációs napokon egy-egy jól működő könyvtári szolgáltató hely munkáját is szeretnénk a helyi könyvtáros segítségével bemutatni, olyat, ami példaként szolgálna a többi szolgáltató hely működtetéséhez.

A fentiekén túlmenően a letéti cserék alkalmával is lehetőség van a helyszínen segítséget, útmutatást adni a szakmai munkához, az olvasószolgálati tevékenységhez.

Minden új könyvtári alkalmazott számára biztosítjuk a személyes konzultációt, a betanulás lehetőségét kint a településen. A megjelenő könyvtári témájú pályázati lehetőségekről rendszeresen tájékoztatjuk az önkormányzatokat.

2.7. Eszközbeszerzés

Ötéves könyvtárfejlesztési tervünkben azt a célt tűztük ki, hogy minden könyvtári szolgáltató helyen legalább két korszerű számítógép segítse a könyvtáros munkáját, illetve a használók igényeit.

A KSZR első három évében összesen 89 db asztali számítógépet és 17 laptopot vásároltunk a szolgáltató helyekre. A fejlesztést 2016-ban összesen 50 számítógép beszerzésével folytatnánk. Minden számítógépet jogtiszta Office programcsomaggal együtt szerzünk be. Az új számítógépek elsősorban a már elavult, kis teljesítményű gépek lecserélést szolgálják a szolgáltató helyeken. Az EMMI ajánlással összehasonlítva Somogy megyében ezen a területen a legnagyobb lemaradás. A tapasztalataink szerint a számítógépek lecserélése okozza a legnagyobb problémát a viszonylag magas kiadás miatt a kistelepüléseken.

Ezen kívül továbbra is jelentkezik igény a multifunkciós nyomtató/másoló/szkenner gépekre, de csökkenő mértékben, illetve a közösségi rendezvények, előadások megtartásának segítésére többen kértek projektort és vetítövásznat. Mivel 2015-ben megemelték az önkormányzatok kulturális támogatásának minimumát 1.200.000,- Ft/település), ezért úgy gondoljuk, hogy kisebb értékű, informatikai és technikai eszközt (DVD lejátszó, digitális fényképezőgép, televízió, CD lejátszó, monitor, stb.) most nem vásárolunk KSZR forrásból.

Az elmúlt években a könyvtári bútorzat kiegészítésére, illetve cseréjére is kiemelt figyelmet fordítottunk. Ezen kívül a kistelepülések is több sikeres közösségi épület felújítási, bővítési pályázaton nyertek könyvtári bútorzatot. Ebben az évben már kevesebb igény várható ezen a területen, ezért kevesebb lesz az állami támogatásból a bútorbeszerzés is a korábban megszokottnál. A két újonnan csatlakozó település könyvtárában is megfelelő könyvtári bútorzat áll rendelkezésre, nem szükséges a cseréjük, kiegészítésük.

Beszerzendő eszköz megnevezése ³	A szolgáltató helyeken már meglévő eszközök száma összesen	2016-ban beszerezni kívánt eszközök darabszáma az állami támogatás felhasználásával	2016-ban beszerezni kívánt eszközök darabszáma egyéb forrásból
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök	606	220	
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak	886	52	
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	176	2	
asztali számítógép+monitor használók számára	482	48	
hordozható számítógép (könyvtáros)	32		
hordozható számítógép (használók számára)	7		
projektor	37	7	
nyomtató	133		
szkenner	20		
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkenner)	133	12	
digitális fényképező	80		
vetítövásznon	40	8	
DVD lejátszó	73		
televízió	79		
CD lejátszó	21		
Szolgáltatások beruházása, fejlesztése			
Számítástechnikai nagyértékű eszközök:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	20		
asztali számítógép+monitor használók számára	77		
hordozható számítógép (könyvtáros)	0		
hordozható számítógép (használók számára)	1		
projektor	4		

2.8 A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

- Ellátjuk a szolgáltató helyet a szükséges könyvtári ügyviteli nyomtatványokkal.
- Gondot fordítunk a szolgáltató helyek egységes arculatának megtervezésére és kialakítására, az ehhez szükséges felszereléseket (táblákat, feliratokat) biztosítjuk.
- Szükség szerint gondoskodunk a szolgáltató helyen található dokumentumok újrakötéséről.
- Gondoskodunk a szolgáltató helyek könyvtári szabályzatainak megújításáról.

³ a táblázat sorai tetszés szerint bővíthetőek

3. Szolgáltató könyvtár

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár Somogy megye leggazdagabb állományú, általános gyűjtőkörű nyilvános könyvtára. 1952-ben létesült mint tanácsi könyvtár, 1964-ben költözött jelenlegi helyére, majd 2001-ben több mint 1500 m²-rel bővült az alapterülete (jelenleg 3.607 m²), valamint szolgáltatáskínálata is. ODR szolgáltató könyvtárként fogadja a könyvtárközi kéréseket. A város területén 1 főkkönyvtárat működtet.

Könyvtárunk gyűjtőköre kiterjed az egész megyére. Könyvtárközi kölcsönzéssel hozzájárul a KSZR működtetéséhez, 315.960 kötetes dokumentumállománya a kistélepüléseken élők számára is biztosított. A könyvek (291.227 db) mellett DVD-k és videofilmek (képdokumentum: 6.437 db) is kérhetők, valamint CD-eket, hagyományos lemezeket és a több száz kazettás gyűjteményből hangoskönyvet és hangosújságot (hangdokumentum összesen: 15.630 db) is lehet kölcsönözni. Kottatárunk (1.832 db) és térképgyűjteményünk (562 db) is bővíti a féleségek kínálatát.

A folyóirattár legfrissebb számaiban (231 féleség) és a 18.000 kötetet számláló bekötött évfolyamokban található tanulmányokról, cikkekről fénymásolat vagy elektronikus másolat is kérhető.

A szolgáltató rendszer 104.325 kötetes dokumentumállományában 101.554 db könyv, 82 térkép, 199 hangdokumentum, 2.424 képdokumentum, 62 elektronikus dokumentum és 4 kotta állt a könyvtári szolgáltató helyek rendelkezésére.

Az infokommunikációs infrastruktúra 55 számítógéppel, nyomtatókkal, fénymásolókkal, szkennerekkel áll a használók rendelkezésére. Számítógép állományunk az elmúlt évben csökkent, sok gépet le kellett selejtezni. 2016-ban a tervek szerint 20 új munkaállomással gyarapszik könyvtárunk.

A Huntéka integrált könyvtári rendszerben külön adatbázisban kereshető a megyei könyvtár dokumentumállománya és az ellátó rendszerben található dokumentumok adatai. A szoftver támogatja a KSZR-gyarapodást, feldolgozást, a csereállomány kezelését, letétek, visszavételek adminisztrációját, valamint az állomány nyilvántartását.

Kötészetünk színesíti szolgáltatás kínálatunkat: oklevél-, éremdoboz-készítést, könyv, folyóirat, kotta, szakdolgozat kötését, mappakészítést, spirálozást vállalunk.

2016-ban könyvtárunknak 219 önkormányzattal van szolgáltatási szerződése, ebből 58 könyvtárat közvetlenül a központból lát el három módszertanos könyvtáros. A kistélepülési ellátás munkáját 7 városi könyvtár támogatja, náluk egy-egy könyvtáros van a módszertani, gondozási feladattal megbízva. A dokumentumok központi feldolgozását három munkatárs végzi, a folyóiratokkal a megyei könyvtár folyóiratos könyvtárosa, a rendezvények szervezésével az intézmény rendezvényszervezője foglalkozik. A helyismereti információszolgáltatásban a helyismereti részleg, az egyéb információs szolgáltatásban a tájékoztató könyvtárosok segítenek.

A módszertani látogatásokhoz, dokumentumszállításokhoz, rendezvények látogatásához, tanfolyamok kitelepüléséhez 1 gépkocsi (Dacia Logan) taxi rendszerben segíti az ellátási feladatok megvalósítását.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

Minőségpolitikai célunk lehetővé tenni a megyében élők számára, hogy hozzáférjenek intézményünk közvetlen vagy közvetett szolgáltatásai által minden olyan információhoz, szellemi alkotáshoz, amely a tudást, a szellemi élményt eredményezi, és a munkában, a közéletben, az élethosszig tartó tanulásban, a mindennapi élet színterein hasznos segítséget biztosít. E cél elérése érdekében a szerződéssel csatlakozott önkormányzatokkal folyamatos kapcsolatot tartunk.

Elégedettségmérő kérdőívet készítünk, melyet eljuttatunk minden szolgáltató hely polgármesterének és könyvtárosának értékelendő a KSZR szolgáltatásokat. A kistélepülési könyvtár használói számára is

készítünk kérdőívet, hogy fel tudjuk mérni, adott szolgáltató hely mely szolgáltatását kell megerősíteni, illetve új szolgáltatást bevezetni.

Partnerségben, összehangolva határozzuk meg az év feladatait a feladat-megosztásban közreműködő városi könyvtárakkal. Szakmai műhelynapokon a területi referensekkel közösen megtervezzük a tennivalókat, meghatározzuk a különböző költségek kereteit ellátási körzetekre lebontva. A költséket folyamatosan figyeljük, ha szükséges, átcsoportosításokat hajtunk végre.

A szolgáltató helyek könyvtárosaival személyes, elektronikus és telefonos kapcsolatot tartunk. Természetesen legfontosabbnak a személyes találkozást tartjuk, ezért évente a négy alkalommal történő dokumentumszállításkor – illetve új könyvtáros munkába állása esetén soron kívül is – mindenképpen lehetőség van a szakmai konzultációkra. Ezen kívül a továbbképző napok is esélyt adtak a megfelelő kapcsolat építésére.

A kistéleplési könyvtári szolgáltató helyek működéséhez kapcsolódó segédanyagokat, alapdokumentumokat, illetve ezek mintáit megszerkesztjük, frissítjük, és honlapunkon elérhetővé tesszük.

Folyóiratlistát, rendezvényes ötletbörzét bocsátunk a kistéleplési könyvtárosok rendelkezésére, ezzel segítve az igényfelmérést saját lakókörnyezetükben. A fenntartók figyelmét felhívjuk a különböző könyvtári pályázati lehetőségekre.

5. Kommunikáció dokumentálása

Intézményünk fontosnak tartja a könyvtárakban megvalósuló programok hirdetését, azok hírének lakossághoz, érdeklődőkhöz való eljuttatását. Ez lehetőséget biztosít arra, hogy minél több lakoshoz, érdeklődőhöz eljussanak a megvalósuló események hírei. Ennek érdekében rendezvényeinket folyamatosan közzétesszük honlapunkon, Facebook oldalunkon, elektronikus meghívókat küldünk a használóknak, illetve havonta elektronikus hírlevelünkben is tájékoztatást adunk. Ebben az évben tervezzük KSZR szolgáltatásainkat népszerűsítő szórólapok elkészítését, valamint a KSZR honlap megújítását.

Rendezvényeinkről tájékoztatjuk a médiát, a Somogyi Hírlap, a Kapos Tv, Somogy Tv munkatársaival kialakított jó kapcsolat eredményeképpen várhatóan szinte minden rendezvényünkről tudósítanak. Ezenkívül magunk is fotózunk, a képeket feltöltjük honlapunkra és a közösségi oldalra.

Minden rendezvény esetén a könyvtárosok plakátot, szórólapokat készítenek az esemény hirdetésére, amelyet nem csupán a könyvtárban, hanem egyéb közintézmények faliújságjain is elhelyeznek. 2016-ban egységes KSZR arculati elemek elkészíttetését tervezzük, többek között biankó plakátot és meghívót is terveztetünk, ezzel megkönnyítjük a szolgáltatóhelyek könyvtárosainak dolgát, és egységes felületet adunk minden programunknak.